

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogreke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Zimskonočni sen.

Odkar je bil dr. Steinwender takorekoč pregnan iz stranke nemških nacionalcev in je postal političen samotar, ni imel prilike, posegati tako globoko v realno politično življenje kakor prej. Udal se je nekakemu sanjarstvu, in kar se mu je v tej zimi sanjalo o političnem položaju nemškega naroda, o različnih državnih in političnih problemih ter o bodočnosti Nemcev, to je sedaj obelodanil v brošuri, naslovljeni „Parlaments-Dämmerung“.

Steinwenderju se dozdeva, da se je začelo v naši državi mračiti, da naš parlamentarizem in z njim naša ustava umirata, in da je za Nemce zadnji čas, da poskrbe za svojo bodočnost. Po Steinwenderju so postali Nemci „staatscheu“, ker se jim gode velike krivice, tako da ne morejo več vzdrževati nemškega značaja države. Dvajset let se po njegovi sodbi že vlada proti Nemcem, tako da so se Nemci države odvadili, in v zlic vsem naporom ne morejo priti do moči, ker nimajo ne moč, ne sredstev, da, niti načrta, kako bi se povzpeli do nekdanje veljave.

S sedanjimi možmi je Steinwender jako nezadovoljen. Nobena stranka mu ne ugaja. Vse sedanje nemške stranke prepadaajo, izvzemši socialiste in radikalce. Mali obrtnik prestopa v tabor socialistov, inteligenca se oklepa narodnega radikalizma, ker je samo v teh taborih še kaj resničnega življenja. Vse druge stranke so nezadovoljne, z razmerami in same seboj in to s popolno pravico. Vsega tega pa je krivó to, da nemški narod politično hira, da ničesar več ne želi, ničesar ne pričakuje in ničesar ne upa.

Tudi s sredstvi, ki so jih nemške stranke doslej rabile, in mej katerimi gre prvo mesto obstrukciji, je Steinwender nezadovoljen. S tem, da se sploh prepreči izdajanje zakonov, se nič ne opravi. Tako močni bodo Nemci vedno, da bodo mogli preprečiti proti njim naperjene zakone, ali izkazalo se je, da je mogoče vladati tudi brez zakonov. Obstrukcija ne zadostuje, za-

kaj samo omejen doktrinar se more tolažiti, da je vladanje brez zakonite podlage nezakonito. Vlada se vendar! Sicer pa se je izkazalo, da ne znajo samo Nemci obstruirati, nego tudi drugi.

Prav tako nezadovoljen kakor z možmi in s sredstvi nemške politike je pa dr. Steinwender nezadovoljen tudi z dozdanimi političnimi načrti, po katerih so se Nemci ravnali, zlasti, da niso še pred 30 leti izvršili ločitve Gališke od Cisilivanske ter si tako v ostalem delu zagotovili gospodstva. Zdaj, pravi dr. Steinwender, se ta načrt ne da več izvršiti. Poljaki nečejo o tej ideji ničesar več slišati, a misel o nemškem gospodstvu v Avstriji se čuje samo še v pevskih društvih, ki posebno rada pojo zastarele pesmi, drugod nikjer več. Iz programov raznih nemških strank dokazuje dr. Steinwender, da nemški narod v Avstriji danes sploh nima skupnega jasnega narodnopolitiškega načrta, katerega mu je toli bolj treba, ker se plodnost delovanja dež. zborov v primeri s sterilnostjo državnega zbora izkorišča v prid federalizmu, ta pa se zdi danes dr. Steinwenderju silno nevarno. Pred tremi leti je bil dr. Steinwender v federalizmu še tako rekoč zaljubljen, danes pa naznanja, da bi morali Nemci voditi proti njemu boj do skrajnosti!

Ker nobeden sedanjih načrtov dr. Steinwenderju ne zadostuje, zasnoval je sam nov načrt. Stavil si je vprašanje, katere so življenske zahteve nemškega naroda v naši državi, ki se dajo doseči ter odgovarja sam sebi tako-le: 1. Zunanja politika avstrijska mora v vseh važnejših vprašanjih hoditi roko v roki za politiko nemške države, tako da bi bila Avstrija zanesljiv zaveznik Nemčije. 2. Nemški narod mora biti gospodar v svojem domu, tako da bi se v Avstriji od strani države ne moglo ničesar zgoditi, kar bi bilo naperjeno proti nemškim narodnim interesom.

Steinwender navaja še več družih zahtev, ki pa so manjšega pomena. Glede nemškega državnega jezika meni, da se zanj ni treba potegovati Nemcem, ker je stvar države. O vseh svojih zahtevah je

Steinwender prepričan, da zamorejo Nemci njih izpolnitev izsiliti.

Kar se tiče prve zahteve, zveze z Nemčijo, je nekam naivna. Steinwender pravi sam, da zidajo gradove v oblakih tisti, ki mislijo na pragmatično združenje z Nemčijo, vsaka druga zveza pa traja samo toliko časa, dokler hoče zaveznik. Tudi če bi zvezo z Nemčijo odobril parlament, bi bilo to le formalnega pomena.

Pametna pa je misel o narodni avtonomiji, katero je zdaj sprožil dr. Steinwender. V svoji brošuri pravi, da če se dve stranki ne moreta zjediniti, a druga tudi ne more druge premagati, potem ne preostaje drugega kakor ločitev. To zahtevajo zdaj Nemci na Češkem in na Moravskem, to bodo zahtevali kmalu tudi drugi Nemci K temu dostavljamo, da tudi Slovenci že cela desetletja zahtevamo in da se ni v nobenem jeziku vprašanje o narodni avtonomiji toliko pretresalo, kakor ravno v slovenskem. Slovenci smo se prvi zavzemali zanjo, zlasti pokojni „Slovanski Svet“, izrekel se je zanjo vseslovenski shod in tudi socialdemokratje so v Brnu se odločili za narodno avtonomijo.

Kako jo je izvesti, tega pa tudi dr. Steinwender še ne ve. Priznava pa, da se brez državnega prevrata ne da izvršiti in to je tudi naše mnenje. Vrh tega pa je ta problem še spraviti v sklad s teritorialnim vprašanjem in to je zadeva, glede katere se prav nič ne čudimo, da se je diskusiji o njej dr. Steinwender odpovedal.

Steinwender meni, da bi se z njegovim projektom naredil konec slovenskemu federalizmu in tudi eventualnemu slovenskemu centralizmu. Mi pa tega ne moremo verjeti. Narodni avtonomiji bi se pač ne ustavljali, saj bi po njej še prej prišli do teritorialnega združenja in do relativne samostojnosti, kar je končno smoter vseh naših prizadevanj, toda že danes smo prepričani, da se Steinwenderjev projekt ne izvrši, ker ni izvršljiv. Kar nam je dr. Steinwender v svoji brošuri razodel, je sicer tu in tam jako duhovito, ali če bi se tudi narodi z nekate-

rimi njegovih nasvetov sprijaznili, pa tega država bržčas nikdar ne stori. S tem je opravičen napis našemu članku, zakaj vse to, kar je Steinwender razglasil, je utopično, to se mu je sanjalo v dolgih zimskih večerih, ko je bil proti svoji volji primoran brez posla prebiti čas za toplo pečjo, izza katere najbrž ne pride nikdar več na tisto mesto, katero je nekoč zavzemal. Politični samotarji pa so vedno — čudaki.

Kutnogorske epistole.

(Po Havličku priredil za misleče Slovence J. F.)

(Dalje.)

XIV.

Govori se tudi, da „se vsakdanje uživanje svetega kruha neda sprijazniti s zakonskim življenjem!“ Pa kaka je potem vendar ta prečudna svetost zakonskega stanu — ta je namreč tudi eden izmed sv. zakramentov —, če se ne da združiti z vsakdanjim življenjem kake druge svetosti! Ravno tako bi se lahko reklo, da se vsakdanje življenje svetosti neda združiti z duhovskim stanom, kajti on je ravno taka svetost kakor zakonski stan. Tu vidimo, kam pridejo ti izborni katoliki, ko dokazujejo stvar, katero potrebuje hijerarhija popolnoma z drugo gačne namene od tistih, katere natveza nerazsodnemu ljudstvu.

Dokazi za celibat, kakor n. pr. da bi bil zakonski stan za duhovnike v preveliko raztresenje duha, in da bi potem duhovščina radi nevarnostij, v katere bi prišla pri obiskovanju bolnikov, ne mogla toliko posvečevati svoji družini — ne zaslužijo odgovora. Če je že zakonski stan tako grozno raztresenje duha, zakaj pa si drže duhovniki kuharice? Tudi izkušnost govori, da je žena ravno sredstvo proti raztresenosti duha, ker odjemlje možu polovico skrbi, posebno v gospodarstvu, za katere imajo ženske več časa in sposobnosti ko moški. Če bi to ne bilo resnica,

LISTEK.

V krepljih satana.

Ruski napisal Jurij Kazi-Bek.

I.

Nekoč so živeli v jednom izmed gorskih avlov trije slavni džigiti: Safar, Gazi in Bulat, že od destinstva v prijateljstvu in sporazumljenju. Zdelo se jim je tesno v avlu pod stalnim nadzorstvom in pokorščino očetov. In res so odšli nekoč od svojih sorodnikov ter se naselili daleč od svojega doma, v Myzgovskem avlu, popolnoma neodvisni v svoji hiši. Dolgo so živeli krepki džigiti — kakor se pravi — duša v duši. Nikak oblaček ni kalil njih neomejenega življenja. Zdelo se je, da nobenemu izmed njih ne bije srce hitreje, ne da bi se vznemirilo tudi drugemu. Nobeden izmed njih ni okusil ljubezni, a njihovo prijateljstvo je rastlo od dne do dne. Če je videl kdo Safarja — ki je bil nekoliko starejši — ali kakega drugega izmed njih, je mogel staviti glavo, da sta nekje v bližini tudi ostala dva prijatelja. Niso jedli, ne pili, ne jezdili drug brez drugega. Najedenkrat pa se je hipoma vse izpremenilo. Prijatelji so začutili drug napram drugemu skrivno nevošljivost, končno celo sovraštvo. Sami niso opazili, da so se vsi zaljubili v isto dekle.

Lejla je bila hči bogatega uzdna (svobodnega kmeta), krasna kakor gorska košuta. Safar je skrival svoj čut in se varoval, da bi ga ne izdal. Gazi je v vdal ljubezni s strastjo neizkušene srca, brez premisleka — Bulat z navdušenjem in ognjem. Izpovedala sta se drug za drugim Safarju. Sam nič manj zaljubljen kakor ona dva, je Safar otrpnil, kakor da ga je zadel blisk z jasnega neba. Gazi in Bulat sta bila nekoliko mlajša. Ljubil ju je kakor krvna brata in strahoma spoznal, da se je prijateljstvo umaknilo zlobi in nevošljivosti. Ničesar ni rekel prijateljema in neizrekljivo se je silil, da se je premagal, da je mogel z njima mirno govoriti o ljubljeni devotki.

Vedno bolj in bolj ga je vznemirjala misel, kdo izmed njih dobi Lejlo. Da bi se javno pogajali za Lejlo, to bi jim bilo v sramoto po vsem avlu — da bi se trije taki džigiti pogajali za ženo — to se ni še nikdar pripetilo. Kaj storiti? Jedino sredstvo bi bilo — srečkati, a to je bilo vendar popolnoma nemogoče. Safar je dobro poznal svoja prijatelja, ki raje umreta kakor bi komu odstopila Lejlo.

„O Allah Kerim! Bismilljachi!jazim“, je molil Safar, „daj mi moč, in moja roka se ne omadežuje s krvjo bratov“.

Toda strast se ni podela; polastila se je vsega njegovega bitja. Do tedaj nepoznan

čut ga je trafil in mučil. Ljubil in sovražil je svojo tesnobo. Kljub stalnim njegovim molitvam in klicem do Allaha mu je neprestano šepetal nekaj notranji glas: „Ubij ju, ubij! In potem bode tvoja!“

II.

Ko so se nekoč vrnili s srečnega pota, odkoder so prinesli mnogo plena, so sedli k obedu.

Bilo je poldne. Postal je vroče. Solnce je žgalo neznošno. Avl je bil pogreznjen v tihoto. Ulice so bile prazne, samo zdaj in zdaj je bilo na njih videti žensko, zagaljeno od glave do pet, vračajočo se od rečice z vrčem vode na rami. Dokler ni bil porušen mir v njihovih srcih, so obedovali prijatelji vedno veselo in se dolgo razgovarjali, a zdaj tega ni bilo več — šla jim je žena čez cesto.* Molče so sedli k mizi, molče so vstali od nje.

Safar je pil neprenehoma kakor v proslavo srečnega pota, da sta se Gazi in Bulat prestrašeno ozirala drug na drugega, ko sta opazila njegovo razburjenost. Safar se za to ni menil in je praznil veliko bašo (vrč iz gline) drugo za drugo. Njegovo obličje je zarudelo, žile na vratu so se napele in posinele. Odpel si je bešmet (kratek tatar-

*) Pregovor: Žena, ki opazi v daljavi moža, se mora ustaviti in počakati, da odide mimo nje.

ski plašč), bilo mu je tesno. Nikdar še ni toliko popil.

„Z Bogom, brata!“ je rekel in vstal. „Preveč sem pil, grem se na ulico ohladiti.“

Na nobenega se ni ozrl in po teh besedah hitro odšel.

„Ne morem je njima odstopiti“, je razmišljal po potu iz avla proti goram. „Moja mora biti . . . moja in nikogar drugega. Zato pa morata umreti oba!“

Silna pijača, katero je pil preko mere, je oslabila njegove misli. Ne da bi se menil za pot, je stal kraj propada; stoprav tu se je iznenaden ustavil.

„Vidiš, tukaj ju moraš pogubiti, in tako se za vedno oprostiš svojih tekmecev!“ mu je zopet zašepetal oni glas, zasledujoč ga neprestano.

Safarjeve moči so bile izčrpane. Omalhnil je na tla. V glavi mu je silno šumelo, lica so mu gorela v še večjem ognju in v ude mu je legla slabost in mrzlična nemir. Čutil je, kakor bi se spuščalo nanj neko breme in ga tlačilo, tlačilo. Oči so se mu nehote zaprle.

III.

Gazi in Bulat sta ostala sama.

„Zakaj je Safar danes toliko pil?“, je spregovoril Gazi po dolgem molku.

„Allah ve! Že več časa je, odkar se je

tedaj bi imeli duhovniki po oni teoriji raje kuharje, ko kuharice! Tudi radi nekaj drugega bi duhovniki morali to storiti, da bi bili namreč rešeni za vselej in za vsak slučaj nevarnosti ali iskušnje, kateri se baje tu pa tam ne morejo ustavljati...

In če je pa slednjič celibat res nekaj bistvenega v veri, zakaj se pa zopet n. pr. katoliškim rusinskim duhovnikom dovoljujejo ženitve? Saj „uživajo oni vsaki dan sveti kruh“, kako se jim mora pa dovoliti take „nenravnosti in surovosti“? — (Tako se imenuje namreč srednjeveške duhovniške ženitve.) Ne vidimo tukaj zopet dokaza za ono staro resnico, da se je rimska stolica vedno prihuljila tam, kjer ni mogla preskočiti in odnehala tam, kjer ni mogla drugače prodati?

Zmota je tudi, če misli kdo, da ima ljudstvo več zaupanja k neoženjenim duhovnikom; ljudstvo ima razumno zaupanje in ljubezen do duhovnika tedaj, če je dober in vesten mož, česar pa ne povzroča celibat, ampak dobre lastnosti duhovnikove. Razumno zaupanje in ljubezen, pravim radi tega, ker ne štejem sem zaupanja in ljubezni, katero imajo stare babice in stare device in razne tercialke do nekaterih duhovnikov. Avtoritete starih babic in njim po mišljenju podobnih ljudij ne velja nič radi tega, ker bi imele gotovo še večje zaupanje do duhovnikov, če bi si ti iz pobožnosti ušesa ali nosove porezali, česar ti seveda ne storijo. Dokazov za to imamo dovolj pri raznih fakirih v orientu, katere prosto ljudstvo radi tega toliko časti in spoštuje, ker še sami sebe na vse možne načine mučijo in trpinčijo.

Mislím, da razumnemu človeku ni treba še dolgo in široko dokazovati nesmisli celibata. Če se le ogledamo okoli po deželah, v katerih ne vlada celibat med duhovščino, povsod vidimo, kako duhovniki kot razumni, izobraženi in po svojem poklicu krščanski zakonski možje s svojim vzornim zakonskim življenjem neizmerno blagodejno vplivajo na prosto ljudstvo. Gospoda moja, iz katerih družin, oziroma pod vplivom katerih družin se rekrutirajo v Nemčiji najzanesljivejše in najkrepkejše narodne sile, katere ustvarjajo veliko Germanijo?

absurdnost celibata je očitna; če bi se ga odpravilo, bilo bi to le na korist veri in človeštvu, izginile bi one grozne „ilegitimnosti“ po farovžih in izven njih, katere vplivajo tako neznansko demoralizujoče na ljudstvo. Toda ne, navzlic tej absurdnosti mora celibat še obstajati, da le ne bi morda vidni poglavar cerkve moral vršiti kakih morebitnih dolžnostij za kako nepreskrbljeno potomstvo svojih služabnikov, kateri ne smejo imeti čisto nobenih skrbi, kakor za one „velike cilje“, katerim se mora umakniti vse i morala i blaginja človeštva i sreča narodov.

Havliček je napisal na koncu svojih razmotrivanj o celibatu hudomušno opazko, da bi bil le pod jednim pogojem zagovornik prisiljenega celibata. Pogoj je ta, če

močno spremenil: ali ni zdrav ali pa nama nekaj skriva“, je odvrnil Bulat.

Gazi se je zamislil po tem odgovoru. „Res, videti je, da ima nekaj na srcu, česar nama ne mara povedati“, mu je prišlo na misel.

In v koči je zopet nastala tihoča. Morebiti bi bila sedela še dolgo tako, zatopljena v nevesele misli, da ni prerušil glas vstopivšega mulle (duhovnika) njiju molka.

„Mir vama bodi!“ je rekel mulla med vrati.

Džigita sta vstala kakor se spodobi. „Blagoslovljen bodi tvoj prihod, učitelj,“ je spregovoril Gazi, proseč starca, naj sede.

„Hvala vama prijatelja! Prihajajoč ravno iz hiše smrti“, je začel znova, „in gredoč mimo vaše koče sem stopil notri.“

„In kdo je umrl?“ se je končno odločil vprašati Gazi.

„Kdo?“ je ponavljal mulla. „Ali ničesar ne vesta? Ej, vi džigiti! Popolnoma ste pozabili na ženske. Glejta, umrla je devojka izmed najlepših v vsem našem avlu.“

„Katera?“ sta zaklicala oba džigita ob jednem.

Starec se je začudeno ozrl na mladeniča: v njiju vprašanjih je bilo več kakor samo zvedavost.

„Umrla je hči Ibrahimovala, krasna Lejla.“ (Konec prih.)

bi se vsakega, kdor celibat ruši, to po kakem očitnem znamenju, n. pr. na obrasu — poznalo, vendar upa, da bi se v tem slučaju takoj preklical ta „šmentani“ celibat, in da bi papež in škofje — ošenviši se sami — dali i drugim duhovnim gospodom dovoljenje k zakonskemu stanu. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 12. marca.

Spravne konference in drž. zbor.

Kakor poročajo dunajski časopisi, je sedaj določeno, da se preloži državni zbor 20. t. m. na nedoločen čas ter da se skliče večina deželnih zborov okoli 26. t. m. V premoru med državnim zborom in deželnimi zbori pa se skličejo zopet zaupniki strank na spravne konference, ki so se začasno prekinile. Državni zbor bode rešil samo še predloge glede rekrutnih kontingentov. Snide se zopet baje šele v maju. Dotlej se končajo spravne konference in vsa druga taka pogajanja. Vlada bode morala Čehom glede notranjega uradnega jezika ugoditi tako ali tako, sicer bode prihodnje zasedanje drž. zbora breuspešno, kajti Čehi ga z obstrukcijo gotovo onemogočijo.

Poslanec Steinwender za novo ustavo.

Posl. dr. Oton Steinwender je izdal pod naslovom „Parlaments Dämmerung“ brošuro, v kateri predlaga, naj se ustava premeni tako, da bodo imeli Nemci — eventualno v družbi Italijanov — svojo zbornico, Slovani pa svojo. Steinwender dokazuje, da se je lotilo vseh nemških strank, — izvzemši socialnodemokratično in nemškoralnikalno — mrtvilo, tako da ni v strankah nikakega navdušenja več. Vlada vlada s klerikalci in Slovani proti Nemcem, zato pa naj se Nemci izločijo iz drugih narodov ter se jim ustanovi posebna zbornica. Zato pa treba, da se sedanja ustava ovrže in to se zgodi gotovo, ker se Slovani nečejo spametovati. Tako dr. Steinwender. Zanimiv je ta predlog, saj kaže ideal Nemcev v najjasnejši razsvetljavi. Razbiti Cislitvanijo v slovanski in nemški del, to želé pač zatega delj, ker je treba napraviti potem le še en korak in nemškoavstrijske pokrajine v vsemi slovanskimi kraji padejo v naročje Velike Nemčije. Za tem pa hrepene razni Wolffi in Schönererji že desetletja! Več o tem govorimo v članku.

Vojna v Južni Afriki.

Včeraj je bilo 5 mesecev, odkar se je začela vojna v Južni Afriki in včeraj se je raznesla po svetu vest, da sta predsednika Krüger in Steyn brzojavno ponudila angleškemu ministrskemu predsednik Salisbryju mir. Angleški šovinistični listi so proti sklepu miru, ki bi zajamčil republikama samostojnost in neodvisnost ter zahtevajo, da treba uničiti Bure politično in vojaško samostojnost docela. Ako bode odgovorilo angleško ministrstvo v istem smislu, se bo vojna nadaljevala, sicer pa se začne mirovna pogajanja. Buri so v neštevilnih bojih dokazali, da so močan narod, ki zna braniti svojo domovino. Vrsta zmag Burov je dolga in tako slavna, da bode v zgodovini XIX. veka boj Burov za beležen z zlatimi črkami. Angleži so vspričo svoje petkrat večje armade končno vendarle prizadeli utrujenim Burom parkrat huđ udarec, tako da pojdejo iz te vojne vzlic vsem porazom naposled kolikor toliko častno. Obe stranki sta torej zadostili narodnemu ponosu, in za mir je sedaj prav primeren čas. Miru so si želeli Buri vedno, le prisiljeni in neradi so začeli vojno in miru si žele tudi sedaj. Ponižali pa se vzlic vsem težavam ne bodo in pčostovoljno se svoji svobodi ne bodo odpovedali. Ako tudi zmagajo končno Angleži, dobička od te vojne ne bodo imeli, pač pa veliko škodo. „Westminster Gazette“ piše, da velja Angleže doslej vojna: 10 000 ljudi, 100 milijonov funtov šterlingov, velikanski nered v Južni Afriki in prevrat vse vojne uprave. Vsak Transvaalec bode veljal Angleže, ako zmagajo, 2000 funtov šterlingov. Kakšne stroške pa bodo imeli Angleži še po zmagi, ne ve nihče. Gotovo pa še par milijonov! Anglija je morala povišati davke in najeti veliko posojilo, tako da je danes finančno hudo prizadeta. Ako pa pogledamo dose-danje uspehe Angležev v Južni Afriki, vidimo, da so jako majhni. Nemčija se je l. 1870/71 tekóm 6 mesecev polastila Pariza in vse Francije, Angleži pa so dospeli šele pet dnevni maršev in sovrašnikovo deželo; do Bloemfontaina imajo še prav

toliko, do Pretorije pa vsaj še 35 dnevni maršev. Kolika daljava je še to in koliko bojov bode torej še treba, da dospo Angleži do oserja Transvaala! V Natalu pa so prišli Angleži komaj dva dnevna marša od Ladysmitha dalje proti mejl. In ta uspeh so poplačali Angleži do 3. marca s temi izgubami na življenju in zdravju svojih vojakov: ubitih je 220 častnikov in 1902 moža, ranjenih je bilo 447 častnikov in 6794 mož, ujetih pa 138 častnikov in 3191 mož. Koliko ranjencev in ujetnikov pa bo še umrlo! Skupaj so torej izgubili Angleži do 3. t. m. 885 častnikov in 11.892 mož. Strašno število! — V Natalu stoje sedaj Angleži pri Halpmakarju ter so že v boju z Buri. Angleži imajo baje 12.000 mož. Buri so utrjeni na Biggarsbergutu na zahodnih prelazih Zmajevih gor. Mafeking mora v kratkem pasti, ako ga ne rešijo Angleži. Buri so se polastili zopet neke utrbe pred mestom. Pri Bloemhofu stoji večje število Burov, ki stražijo železnico in bodo zabranili prodiranje sovražnika proti Klerksdorpu. Lord Kitchener je v Victoria-Roadu, kjer organizuje prodiranje čet proti vstaškim okrajem Zahodnje Griquanske dežele. Joubert je odpotoval v Pretorijo. O Robertsu ni nobenih poročil. Menda ne more dalje.

Prešernova slavnost na Dunaju.

СТО МИЛЛИОНОВЪ БРАСКНХЪ СЕРДЕЦЪ
ВЪ УНИСОНЪ БЮТЯСЯ СЪ ВАШИМИ СЕРДЦАМИ.
Telegram iz Peterburga.

Da bi Slovani spoznali in se zavedli svoje kulture, da bi si bratski porazdelili med seboj, kar je ustvaril genij vsakega slovanskega naroda posebej, da bi stopili v duševno zvezo na polju, čez katerega ne besné boji strankarstva in partikularizma — na polju znanosti, umetnosti in prosvete sploh, da bi opozorili svet na velike, žal, pogosto premale znane velikane slovanske, ki jih more dostojno oceniti samo vse slovanstvo skupaj — iz teh razlogov so sklenila lani slovanska akademična društva na Dunaju, v katerih se koncentrirajo živeli bodoče inteligence slovanske, da hočejo vsako leto proslaviti tudi jednega izmed zaslužnih slovanskih mož. Stoletnica Puškinovega rojstva jim je bila dala lansko leto priloznost, da so pričeli vrsto slavij z največjim pesnikom največjega slovanskega naroda. Pričakovalo se je po pravici, da Puškin, čigar slavno ime je vpisala tudi Evropa že v knjigo svojih velikih mož, izžene s svojo nebesko poezijo vsaj za nekaj hipov medsebojni črt in srd iz src zastopnikov slovanskih narodov. — Ali mnogo blestečih nad je navdušenim prirediteljem splavalo po vodi. Puškinova slavnost, kateri je bila „Slovenija“ dala iniciativo, se je po izstopu Poljakov in Malorusov iz komiteja in po pasivnem sodelovanju Čehov izpremenila malone v samorusko slavnost. Njen ruski značaj je povečevala še višja publika, ki je bila skoro izključno ruska in povečevali so ga tudi brzojavni pozdravi, ki so po večem prišli le iz ruskih krajev.

Upravičena je bila torej bojazen, ali ne bo vseslovanska slavnost na čast po številu svojih del tako malega pesnika, kakor je Prešeren, sina tako malega naroda, kakor smo Slovenci, ki je imela letos priti na vrsto, še večji „testimonium paupertatis“. Ali prišlo je z božjo pomočjo drugače. Kar je le v premajhni meri dosegel veliki slavljence velikega naroda, tega je bil deležen spomin našega Prešerna! — Res je, da so se poljski in maloruski akademiki vsigdar zvesti tradicijam svojim tudi letos odtegnili aktivnemu sodelovanju. Ali občinstvo, ki je napolnilo v sredo zvečer Ronacherjevo dvorano in brzojavni pozdravi onih, ki niso mogli biti priča slavja, kažejo, kaj je Prešeren — ne samo nam Slovincem — ampak vsemu slovanstvu. Večji slovanski narodi, ki imajo pesnike in pisatelje evropske slave, so vzprejeli in vzljubili tudi drobni zveščič „Poezij dr. Franceta Prešerna“. Ali ne samo ljubitelji lepe knjige in slovanski entuziasti so prisostvovali osebno ali v duhu Prešernovi slavnosti na Dunaju, kakor bi si kdo mislil. Ne. Kar je več, kar je za nas največ: znameniti slovanski pesniki in pisatelji, na katerih sodbo ne vplivajo bobneče fraze slavnostnih govorov, so se odkritosrčno poklonili Prešernu ob njegovi dunajski proslavi. Naj navedem tukaj doslovno, kaj piše znameniti ruski vseučiliški profesor, eden izmed najboljših poznavalcev svetovne literature

v Rusiji, fini literarni historik in „ruski poliglot“ (govori in ume namreč okrog 30 jezikov) — prof. Todor Jevgenjič Korš doslovno (slovenski): „Prijetno mi je bilo vedeti, da se bo priredila na Dunaju na čast pesnika, ki ga jaz zlasti ljubim in ki se more celo slovanstvo njim ponašati, vseslovanska slavnost. Zakaj ne morem biti priča vsega, kar se bo tam godilo! Ali, ako mi ni mogoče biti v številu mož, ki bodo obhajali to slavnost, prosim vas vsaj omeniti na slavnosti moje ime, kakor enega izmed največjih spoštovateljev neumrjčnega slovanskega pesnika. Jaz pa bom storil v njegovo slavo med Rusi vse, kar bo v moji moči“. (Omenim, da g. profesor Korš pri svojih predavanjih citira Prešerna vedno med največjimi pesniki, in da je že pred leti krasno preložil malone vse njegove poezije na rusko. Dosedaj je izdal samo „Sonetni venec“ v Ruski Misli 1885, VII, kn. s kratkim uvodom. Kakor piše dalje v pismu na g. Prijatelja, hoče izdati povodom Prešernove stoletnice Prešerna v celotnem prevodu). Brzojavni pozdrav sta poslala največja, sedaj živeča češka pesnika, Svatopluk Čech in Jar. Vrchlicky, pozdravil je „prvaka na slovenskom Parnasu“ hrvatski pesnik in urednik „Vienca“ Jovan Hranilović, ruski romanopisec Muravlin (grof Gollicyn) veliki poznavalec umetnosti baron Stiglitz, urednik Komarov iz Peterburga, vilenski urednik Bywalkiewicz, zagrebški Pasarić itd. itd.

Da, ti pozdravi kažejo, da se nam Slovincem ni treba zatekavati, kadar vabimo Slované slaviti našega Prešerna v pribežališče umetno nagomiljenih fraz. Ni nam treba drugih Slovanov umetno navduševati, da slavijo z nami Prešerna! Dunajska slavnost nam je pokazala, da ga smemo slaviti samo zato, ker mu je slava zaslužena. Zato je dunajska slavnost dne 7. sušca velepomembna slavnost. Na njej se je sijajno pokazalo, da smemo brez pomišljanja nanizati — sicer maloštevilne, a — dragocene bisere Prešernovih pesmic slovanski poeziji v diadem, na katerem se leskačejo dragulji nič manjših poetov, kakor Puškina, Mickievica etc. ...

Da, to je pokazala dunajska slavnost Prešerna. Vrhu tega pa je bila najlepša ilustracija besed, s katerimi je završil slavnostni govornik svoj krasni govor, da so namreč pričele postajati zlasti sedaj, ob stoletnici slovanskega preporojenja simpatije med Slovani vedno gorkejšje. Slovani pričenjamo uvidevati, da so možje, ki pomenijo renesanso posameznih slovanskih narodov, obenem renesansa vsega Slovanstva. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. marca.

— Občinski svet ima v torek, dne 13. marca 1900 ob petih popoldne v mestni dvorani redno sejo. Dnevni red: Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnikov zadnjih treh sej. Poročila o samostojnem predlogu obč. svetnika Frana Pavlina v zadevi preuredbe ljubljanskega kolodvora; o oddaji raznih del za zgradbo mestne jubilejske ubožnice v Vodmatu; o oddaji raznih del za zgradbo mestne dekliške šole pri Sv. Jakobu; o dopisu zdravniške zbornice glede postopanja pri cepljenju v slučajih difterije; o prizivu Otona Bayerja proti odloku mestnega magistrata z dne 3. januarja t. l. št. 41695, 1899. v zadevi odmerjene mu pasje takse; o prošnji Ferd. Mahra za odpis pristojbine za večjo uporabo vode; o predlogu mestnega magistrata, da se zniža vodomerščina. Kuratorija cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole: o uporabi dotacij za l. 1899., o učnem načrtu za ustanovitev posebnega trgovinskega tečaja; o prisojilu odškodnine posestnici Sidoniji Schreyevi ozir. o odkupu njegove sveta za „Mestnim domom“.

— Tiskovine in nič kot tiskovine. Zakon glede olajšav pri vračevanju potresnih posojil, oziroma o odpisu teh posojil, nikakor ni tak, da bi nas mogel povse zadovoljiti. Po tem zakonu ne bo poniževalnemu beračenju nikdar konec in vrhu tega bodo protekciji odprta vsa vrata. Toda ker se več ni doseglo, pričeti bode delo za tiste hišne posestnike v Ljubljani, ki hočejo biti deležni dobrot tega zakona. Klerikalna stranka, ki, kakor smo po potresu videli, kaj rada ob strani ostane, kadar je treba

rečno delati, — znano je n. pr., da klerikalni odvetniki tedaj niso ne ene prošnje na vlado in ne ene pobotnice zastoj naredili, mej tem ko so jih liberalci na tisoče brezplačno napravili — se je hitro polastila te zadeve in oznanja na bahat način, kje da se bodo dobile — tiskovine za odpis ali za olajšave. Sploh so med nami ljudje, ki mislijo, da se more vse rešiti s tiskovinami. Po kmetikih občinah prenašajo že dlje časa take nesrečne tiskovine za odpis potresnih posojil. S temi tiskovinami se ni doseglo drugega, kakor da se je ljudstvo z njimi zapeljalo k nejasnim, nerazumljivim, naravnost smešnim prošnjam, s katerimi preplavljajo deželni odbor. Sedaj se bo to ponovilo. Klerikalna stranka bo ljudstvu postregla s — tiskovinami, delo, kar ga bo opraviti, bo pa že morala prevzeti narodna stranka. Opozorjamo občinstvo, da se s tiskovinami ne bo dalo čisto nič doseči. Treba bo namreč za vsak slučaj napraviti samostojno prošnjo, ki se bo morala skrbno ozirati na osebne razmere vsacega posameznega prošnjaka. S tiskovinami se ne bo nič drugega doseglo, kakor da bodo na oblastnije prihajale splošne, z dokazili nepodprte prošnje, ki se bodo morale takoj zavrniti. Na drugo stran pa napravljajo take tiskovine utis, da je stvar prisiljena, da je narejena po šabloni, in da ne izvira iz resnične potrebe. Saj tako si bodo tolmačili višji krogi take tiskovine. Na mesto tiskovin bo torej treba postaviti nekaj resničnega dela. Treba bo napravljati prošnje, ki bodo na vse strani podprte, treba bo ljudstvo poučevati ter opozoriti na to, da ne bode stavljalo zahtev, ki bi se z ozirom zakon smatralo za prenapete. To resnično delo že ima svoje središče, in sicer v društvu ljubljanskih hišnih posestnikov. To je po svoji naravi poklicano, da vzame to delo v roke, in kakor smo z veseljem čuli, se že vse potrebno pripravlja, da se priskoči prizadeti posestnikom ob svojem času na pomoč z resničnim delom in ne s — tiskovinami.

— Čudno! Zadnje dni je poslovala po Ljubljani komisija, koja je imela dognati, naj se li naše mesto glede vojaške stanarine uvrsti v boljši razred, ali ne. Sedaj je, če se ne motimo, v četrtem razredu, in gre se torej za to, da bi prišlo v tretji razred. S tem bi se uresničila vroča želja ne samo vojaštvu, nego pred vsem tudi mestnemu zastopu, ki se je v tem pogledu že mnogo trudil. Priznati moramo, da se je komisija pošteno trudila, ali končno je tako rekoč svoje poslovanje meni nič tebi nič morala vstaviti. Kaj se je zgodilo? Finančni erar, kojega zadeva prav za prav ne briga mnogo, odposlal je v komisijo mladega moža, ki ima obilo dobre volje, pa premalo skušnje. Ta čislani člen komisije je pri cenitvi stanovanj zastopal nekako tisto stališče, kakor je zastopajo davčne komisije pri določitvi tistih točk, ki se kot izdatki imajo odbiti od davku podvrženih dohodkov. Princip je pri tem: manj kot mogoče! Po tem principu ravnal se je omenjeni fiskalni člen, vsako stanovanje mu je bilo predrago, in ščipal in odščipaval je toliko časa, da je res dobil jako ceno stanovanja. Po njegovih nazorih bi se dobilo primerno stanovanje za divizionarja za kakih 400 do 500 gld. in general brigadir bi pa prej kot ne, če bi že drugače ne šlo, lahko pod streho stanoval! Recimo, da so hoteli ceniti stanovanje, pri kojem je bilo dognano, da plačuje stranka najemščine 400 gld. na leto. To stanovanje se je videlo gospodu komisarju predrago. In če si ni vedel drugače pomagati, pa je pustil v zapisnik zapisati, da se pri dotični hiši nahaja dvorišče, in da od najemščine 400 gld. odpada 40 gld. na vporabo dvorišča. Tako se je dobilo stanovanje za 360 gld., za koje se faktično plačuje 400 gld.! Z jedno besedo, finančnega erarja zastopnik se je pri ti komisiji pošteno trudil, da bi spravil Ljubljano ne v III., nego v — V. razred, torej za razred nazaj! Mi opuščamo vsako daljšo opazko. Finančno oblast pa prosimo, da tedaj, ko bode komisija zopet pričela poslovati, deleguje v njo jednega starejših svojih gospodov, ker tudi tu ne odločuje samo talent, nego skušnje, kojih mladi uradniki nimajo in tudi imeti ne morejo.

— Repertoar slovenskega gledališča. Pri današnji glavni skušnji za opero „Norme“ je bila gdč. Carneri, katera poje veliko naslovno ulogo, hripava. Če hripavost primadone do jutrišnjega večera

ponese, upisanci se sigurno privikrat v sezoni opera „Norme“. Za slušaj pa, da bi hripavost gdč. Carneri do jutri ne ponehala ali se celo shujšala, naznanja se občinstvu, da se namerava namesto „Norme“ peti jutri zvečer zadnjikrat v sezoni Smetanova priljubljena opera „Prodana nevesta“.

— Slovensko gledališče. Gospa Polakova je imela v soboto prelep večer. Nji na korist so peli „Netopirja“ in nji v čast jo je sprejelo občinstvo, ki je zasedlo gledališče do zadnjega prostorčka, da so morali postaviti v parter stole, kot vdani podložniki ljubljeno vladarico. Dva ogromna šopka, solnčnik iz cvetic, cvetoča harfa, šatulje, kuverte, lepi trakovi in pentlje — to menda glasno govori gospe Polakovi o priljubljenosti, ki jo uživa med našim gledališkim občinstvom. In te priljubljenosti se je izkazala gospa beneficijantinja vredno tudi v soboto. Igrala in pela — dasi ne docela disponirana — je z ono živahnostjo in šegavostjo, ki dela to našo igralko toli simpatično. Občinstvo ji je ves večer navdušeno ploskalo. Izmed ostalih večjih ulog nam je pohvalno omeniti gdč. Carneri in gdč. Noemi, ki sta peli izvrstno, in gdč. Ogrinčev, a izmed moških ulog zaslužio pohvalo gg. Desari, ki je bil parkat netočen, Lebeda, Danilo in tudi g. Pavšek, dasi je bilo njegovo jecljanje preobčutno. Posebno pohvalo zasluži g. Inemann, ki je igral Franka zlasti v zadnjem dejanji fino, elegantno, vendar realistiško, naravnost mojstrski. Jako nas je zabaval tudi g. Housa. Njegova drastiška komika, dasi tuintam v su perlativu, nas je prijetno silila h glasnemu, presrčnemu smehu. Vobče je „Netopir“ prav lepo uspel, za kar bodi zahvala režiserju g. Inemannu, g. kapelniku Benišku, zboru in orkestru. Tak lahak, a sladak užitek človeku časih dobro de, zlasti če se mu zdi, da plava po teatru kot nekak aromatiški, opojen vzduh splošna veselost, ki objema vse enako srčno.

— a —

— Za bodočo gledališko sezono je, kakor čujemo, že zagotovljena jedna najodličnejših moči naše opere, primadona gdč. Carneri. Občinstvo bo to gotovo z radostjo na znanje vzelo, saj se je gospdč. Carneri izkazala kot odlična umetnica, na katero smo lahko ponosni, ter si je pridobila najsplošnejše simpatije.

— Dve novi A. Aškercovi drami. Gospod Anton Aškerc je dovršil dve enodejanki: „Tujka“ in „Red sv. Jurja“. Prva je tragične, druga veselostirne vsebine. „Tujka“ se vrši na Hrvatskem, „Red sv. Jurja“ pa na Ruskem. Gosp. Aškerc je temeljito predelal tudi svojo dramo „Izmajlov“ ter ji dal na mnogih mestih docela novo lice.

— Dober odgovor. V „Učiteljskem Tovarišu“ čitamo: V gostilni sta sedela župnik in učitelj. Med pogovorom vzame prečastiti iz svojega etuia smodko in uljudni učitelj mu ponudi vžigalico, ki pa je pri prevzemi slučajno ugasnila. Pomembno reče duhovni gospod: „Da, da, luč šole je ugasnila“. — „Tako, ko je prišla v cerkvene roke“, pritrudi spoštljivo pohlevni učitelj.

— Razstava osnutkov Prešernovega spomenika, ki se je otvorila včeraj v Mestnem domu, jako zanima občinstvo ter je bilo včeraj ves dan jako mnogo ljudi, ki so ogledovali sedmorico razstavljenih modelov, postavljenih sredi zelenja.

— Tridesetletnica ljubljanskega gasilnega društva. V soboto je bilo trideset let, kar je imelo prostovoljno gasilno društvo ljubljansko svoj prvi redni občni zbor. Ta dan se sicer ni praznoval, ali vredno je vsekako, da se ga spominjamo, saj je gasilno društvo s prvim občnim zborom začelo svoje redno delovanje na polju človekoljubnosti.

— Umrl je v Lescah gospod Ivan Wucherer v starosti 64 let. Lahka mu zemljica!

— Samomor. Učitelj g. Iv. Zupanec v Fara-Vasi je bil že dlje časa bolan na živcih. V trenutku duševne nezavednosti je skočil v Kolpo in v njej utonil.

— Mojstrsko zadrugo hočejo ustanoviti mojstri v Kranju. Osnovni shod bo v nedeljo, dne 18. m. popoldne v gostilni „pri Jahaču“.

— Blagoslovljena kavarna. V Kranju so, sicer post festum, pretečeni teden blagoslovlili „kavarno pri Križni gori“. Pa naj še kdo trdi, da verja peša.

— Južneštajerske hmeljarske društvo v Žalci ima dne 18. t. m. v Hausenbichlerjevi gostilni svoje glavno zborovanje.

— Akademično tehniško društvo „Triglav“ v Gradcu ima v torek, dne 13. marca t. l. svojo prvo izvanredno občno zborovanje v simakem tečaju 1899/900 v društvenih prostorih. Vspored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. društva „Slovenije“. 3. Poročilo častnega sode. 4. Poročilo odborovo. 5. Slučajnosti. Začetek ob 8. uri.

— Misteriozen slučaj se je primeril te dni v Trstu. Neka elegantno oblečena gospa je blizu borze naročila nekemu izvoščeku, naj popelje njena otročička, ki sta bila tudi jako elegantno oblečena, k nekemu gospodu. Povedala je naslov dotičnega gospoda, plačala izvoščeka in posadivši otročiča v voz, odšla. Izvošček je izvršil naročilo, toda dotični gospod, h kateremu je pripeljal otroka, ju ni hotel sprejeti, ker ju ne pozna. Izvošček je otroka odpeljal na policijo. Ta sedaj išče stariše otročičev, a doslej zaman. Otroka ne vesta, kako se pišeta in od kod da sta. Samo to vesta, da sta se z materjo pripeljala z ladjo.

— Poskušen samomor. Te dni pripeljal se je iz Opatije mlad mož v Lovran in šel od tam peš proti Moščenicam. Pridružil se je domačinom, katere je našel na potu, dajal v raznih gostilnah za vino in bil sploh kaj dobre volje. Blizu Moščenic se je ločil od svojih spremljevalcev in se vrnil proti Lovranu. Šel je samo pol kilometra daleč, potem pa vzel revolver iz žepa in ustrelil najprej dvakrat v zrak, potem pa dvakrat nase. Padel je na tla, a se zopet dvignil in zopet dvakrat nase ustrelil. Prihiteli ljudje so poklicali duhovnika in zdravnika. Slednji je odredil, da se nesrečni mladenič popelje v bolnico na Reko. Povod poskušnemu samomoru ni znan. Samomorilec je sin višjega uradnika na Češkem.

— Pismo ljubice ga je izdalo. Ign. Perše iz Birčne vasi je hotel popihati v Ameriko, da bi se odtegnil vojaški dolžnosti. Na ljubljanskem kolodvoru ga je vstavil policijski stražnik. Vstavljenec je rekel, da gre v Trst za delom, česar mu pa stražnik ni verjel. Pri preiskavi se je dobilo pri njem pismo, v katerem jemlje njegova ljubica slovo pri odhodu v Ameriko. — Druzega takega izseljenca, Frančiška Zefrana iz Gotne vasi pri Rudolfovem pa je izdala Jezusova podoba, na katero mu je mati zapisala: „V spomin od svoje matere pred odhodom v Ameriko“.

— Vlaka vstrašil se je včeraj popoldne pri železniškem prelazu na Marije Terezije cesti neki jezdnj konj in je zdirjal po Bleiweisovi cesti. Na Rimski cesti ga je policaj vstavil in prijel.

— Javno nasilstvo. Postopač Andrej Jager je prišel včeraj zvečer pijan v Lobkarjevo gostilno, in ker je bil drugim gostom nadležen, so poklicali policijskega stražnika, da ga odstrani. Tudi stražniku se je vprl in ni hotel iti iz gostilne. Bil je aretiran, a ko ga je stražnik gnal na stražnico, se ga je lotil in ga vrgel na tla in užel. Stražnik ga je spet ujel in odvedel v zapor.

— Izgred na cesti. V Wolfvih ulicah so danes ponoči štirje ponočnjaki trčili skupaj in provzročili tak izgred, da je morala policija intervenirati.

— Zemlje ukradel je neki krojač v Zalarjevi gostilni v Vegovih ulicah. Tudi ni plačal zavžite pijače in jo je hotel popihati. Ko so ga prijeli, je vrgel zemlje na dvorišče.

— Tatvina. Dne 10. t. m. okoli 7. ure zvečer so neznanj dečki odpri nezaklenjeno izložbeno okno Leksanderjeve prodajalnice v Kolodvorskih ulicah št. 24 in so ukradli dežnik, nože in tri steklenice malinovca.

* Najslavnejše interpretinje „Norme“. V ulogi „Norme“ se je zlasti odlikovala Giuditta Pasta, ki slove kot jedna največjih dramatičnih pevk italijanske šole. Ko si je po manjih laških odrih priborila ime, je l. 1823. z največjim uspehom pela v Parizu ter pozneje potovala po vseh velikih evropskih mestih. Umrla je l. 1865. Pavlina Viardot-Garcia je znana kot jedna najsijajnejših pevk vseh časov; iz Pariza je prepotovala vso Evropo in pevala po vseh večjih opernih odrih. Leta 1838—1862 občudoval jo je kot pevko ves svet. Jony Lind l. 1890. umrla slavna Švedinja, je isto tako po vsi Evropi in Ameriki slavila svoje triumpfe. Od nemških

pevk je slovela Schröder-Devrient in slovi Lili Lehmann.

* Gledališče „Théâtre Français“ pogorelo. Poroča se, da so pri požaru tega najslavnejšega pariškega gledališča rešili vse dragocene zbirke, večino garderobe, in večino knjižnice. Rešilo pa bi se več, ako bi bili gasilci pravočasno v gledališču in ako bi bile došle gasilnice prej. Več ljudi se je rešilo iz gledališča skozi okno in z balkonov. Igralka Henriot je zašla v III. nadstropje galerij ter se ondi zadušila ter malone vsa zgorela. Njena garderoberka se je rešila. Požar je nastal par ur pred začetkom predstave. Goreti je začelo pod odrom. Večina trdi, da je eksplodirala kurilna priprava, nekateri pa trdijo, da so zažgali anarhisti. Gledališče se zgradi na novo.

* Bombe v Parizu. Zadnje čase so našli v Parizu več bomb, katere so storili neopasne, ena pa je s strašnim pokom eksplodirala, ne da bi bila napravila posebno škodo. V sredo so našli v hiši generalnega komisarja Picarda nevarno bombo, katere vrvice je že tlela.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 12. marca. V današnji seji poslanske zbornice je prišel končno na vrsto rekrutni zakon. Razprava je bila kaj hitro končana. Govorila sta tudi Berks in Pogačnik. Berksov govor je v slovanskih krogih napravil slab utis. Berks je izrazil svoje veselje, da je izvoljen Prade podpredsednikom, čestital Čehom, da so odnehali od obstrukcije in se zavzemal za narodno avtonomijo. Pogačnik je grajal, da vojaštvo zlasti v slovanskih krajih povsod na umeten način podpira nemški živelj, zlasti s tem, da vzdržuje Nemcem njihove kazine. Razpravljal je potem o zglaševanju pri kontrolnih shodih in povdarjal, da so se doslej Hrvatje v Dalmaciji vedno samo hrvatski oglašali. Engel je izjavil, da so Čehi od obstrukcije proti rekrutnemu zakonu odnehali samo iz ozirov na cesarja in na ugled države, da pa nimajo do vlade prav nikacega zupanja in jej bodo delali vse ovire, ki so sploh mogoče. Razprava se je potem zaključila in sta bila izvoljena generalnima govornikoma Schücker in Herold. Seja traja še.

Dunaj 12. marca. Nemške stranke se kar ne morejo potolažiti, ker so Čehi opustili obstrukcijo proti rekrutnemu zakonu, ter pošiljajo v svet razne vesti, ki naj pojasnijo vzroke temu sklepu. Naznanja se, da je minister Rezek po cesarjevem naročilu naznanil češkemu klubu, da se ne bo vladalo proti Čehom, in da se češkim zahtevam deloma ugoditi, čim se razide parlament. Drugi zopet pravijo, da je Palfy izposloval Čehom zagotovilo, da se razveljavi Kindingerjeva znana naredba.

Dunaj 12. marca. Cesar je danes sprejel predsedstvo poslanske zbornice. Izrekel je željo, da bi začel parlament redno funkcionirati in zagotavljal Žačka, da je češkemu narodu jako naklonjen ter da bo pospeševal njega razvoj.

Dunaj 12. marca. Justični minister je naznanil češkim poslancem, da je šest moravskih Čehov, ki so bili radi „zde“-demonstracij obsojeni, pomiloščenih.

Praga 12. marca. Tu so se včeraj primerili veliki nemiri. Mej socialnimi demokrati in policijo je prišlo do spopadov. Mnogo delavcev je bilo ranjenih, mnogo aretovanih. Pred uredništvu „Politike“ in „Narodnih Listov“ so delavci uprizorili velike demonstracije.

London 12. marca. Mirovna pogajanja so se začela. Angleška vlada je sporočila Krügerju in Stejnu, da pred vsem zahteva, da se morajo Buri brezpogojno udati.

London 12. marca. Z bojišča je včeraj došlo vse polno vesti. Roberts javlja, da je po več manjših in večjih bojih nastopil pot v Bloemfontein.

London 12. marca. Nekateri listi trdijo, da so Buri zavzeli Mafeking.

Gospodu Juliju Schaumann-u, lekar-narju v Stockerau-u.

Vaše blagorodje!
Izvolite mi poslati še nadaljne 4 škatljice
Vaše izvrstne želečne soli.

Veselo poštom
Fran Bieder, Solaki voditelj.
Atzelsdorf (pošta Neubau-Bahnhof, Nišje
Avstr.), dné 4. aprila 1899. I. (2040-3)
Dobiva se pri izdelovalstvu, dežel-
nemu lekar-narju Juliju Schaumann-u
v Stockerau-u, dalje v vseh renomiranih le-
karnah tu- in inozemstva. Cena škatljici 75 kr.
Manj nego 2 škatljici se ne pošlje.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škečji
Leki se dobiva (321-9)

ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavljal zobozdravnik dr. Rade
Frian, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 74. Dr. pr. 1012.

V torek, dné 13. marca 1900.
Prvikrat v sezoni:
NORMA.

Tragična opera v dveh dejanjih. Spisal F. Romani.
Poslovenil A. Peterlin. Uglasbil Vincenzo Bellini.
Kapelnik g. Hilarij Benišek. Režiser g. Josip Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7/8. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v petek, dné 16. marca 1900.
Prvikrat na slovenskem odru: Jakob Ruda.
Izvirna slovenska drama. Spisal Ivan Cankar.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m. Srednji aračni tlak 736-0 mm.

| Marcij | Čas opa- zovanja | Stanje baro- metra v mm. | Tempe- ratura v °C | Vetrovi | Nebo | Pada- vina v 24 urah |
|--------|---------------------|-----------------------------------|-----------------------|------------|-------------|----------------------------|
| 10. | 9. zvečer | 746-9 | 3-4 | sl. jzhod | jasno | 00 mm |
| 11. | 7. zjutraj | 747-1 | 1-8 | sr. svzhod | del. jasno | 00 mm |
| | 2. popol. | 745-6 | 9-8 | sr. jzhod | del. jasno | 00 mm |
| | 9. zvečer | 745-5 | 5-9 | sl. jzhod | del. oblač. | 00 mm |
| 12. | 7. zjutraj | 744-5 | 0-0 | sl. svzhod | oblačno | 00 mm |
| | 2. popol. | 742-5 | 12-9 | sr. zahod | jasno | 00 mm |

Srednja temperatura sote in nedelje 3-2°
in 4-6°, normale: 2-7° in 2-8°.

Dunajska borza
dne 12. marca 1900.

| | | |
|----------------------------------|------|------|
| Skupni državni dolg v notah | 99 K | 30 h |
| Skupni državni dolg v srebru | 99 | 20 |
| Avstrijska zlata renta | 98 | 35 |
| Avstrijska kronska renta 4% | 99 | 45 |
| Ogrska zlata renta 4% | 97 | 40 |
| Ogrska kronska renta 4% | 93 | 70 |
| Avstro-ogrsko bančne delnice | 128 | 25 |
| Kreditne delnice | 235 | 50 |
| London vista | 242 | 85 |
| Nemški drž. bankovci za 100 mark | 118 | 50 |
| 20 mark | 23 | 64 |
| 20 frankov | 19 | 29 |
| Italijanski bankovci | 90 | 10 |
| C. kr. cekini | 11 | 38 |

Vpitje otrok in otročičev

pri umivanju je večkrat le bolesten krik proti usmiljenja vredni napačni navadi uporabe slabega toa-
letnega mila. Matere, katere svoje otroke ljubite, ne uporabljajte za umivanje dojenčev in otrok no-
benega družega mila kakor nenavadno nežno ter tolsče bogato Doeringovo milo s sovo. Isto je
neponarejeno čisto ter neskeleče in se dobiva po 30 kr. povsod. (503-1)

Št. 8402. Razglas. (499-1)

V smislu §-a 53 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se daje na
znanje, da bodo

računi o prejemkih in troških

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine
4. ustanovnega zaklada,
5. potresnega zaklada,
6. regulačnega zaklada,
7. loterijsko-posojilnega zaklada,
8. mestnega vodovoda,
9. mestne klavnice in
10. mestne elektrarne za leto 1899.

od danes naprej 14 dni javno razgrnjeni v tukajšnjem knjigovodstvu občanom na vpogled.
Pri pretresanju in končni rešitvi teh računov vzel bode občinski svet morebitne
opazke o njih v predvarek.

Mestni magistrat v Ljubljani
dne 10. marca 1900.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4 1/2% od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpevdi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor
tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjizice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
(410-3)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

†

Ivana Wucherer nasmanja v svojem
in v imenu ostalih svojcev vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem pretresu-
jočo vest, da je preminil nje iskreno-
ljubljeni soprog, gospod

Ivan Wucherer
posestnik

ki je včeraj ob 11. uri po noči po dolgem
trpljenju v 64. letu svoje dobe, previden
s sv. sakramenti za umirajočo, mirno v
Gospodu zaspal.

Pogreb boče v torek, dne 13. marca
ob 4. uri popoldne na tukajšnjem po-
kopališču. (504)

V Lescah, dne 12. marca 1900.

K trgovinski mornarici

se vsprejemljejo mladeniči od 16 let. —
Ponudbe s priloženimi znamkami vsprejema
konces. oskrb. pisarna (ústav službeni)
v Pragi 152—11. (498)

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

**Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v
Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.
zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu
ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-
Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine
vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,
Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto
in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj,
ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.
Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via
Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopo-
ludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Lienca, Št. Mohorja, Pontabla. —
Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta
Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z
Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih
iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Ko-
čevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob
2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer.
— **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob
7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob
6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž.
kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11.
uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda
proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in
kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodaj-
alnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah
HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Prodajalka

spretna v trgovini z mešanim blagom, se
sprejme v trgovino na deželi. (479-3)
Kje? pove upravnitvo „Slov. Nar.“.

Jamčeno pristna vina od 25 kr. liter višje

v najnovejši vinski trgovini
Fr. Pelicon, Francovo nabrežje 5.
(480-2)

Gostilna

na dobrem prostoru in dobro obiskovana
v Ljubljani ali pa v bližnji okolici
se vzame v najem ali pa na račun.
Založi se primerna kavcija.

Ponudbe blagovolijo naj se pošiljati
pod „Gostilna J. J.“ upravnitvu „Slov.
Naroda“. (474-3)

Najvišje priznanje Nj. c. in kr. Visokosti
presvetle gospe prestolonaslednika vdove
nadvojvodinje Stefanije.

**Stefanijine
zobne kapljice**
lekarnarja
Piccoli-ja v Ljubljani

pvornega dobavitelja Nj.
svet. papeže Leona XIII.

Premirane v higieničnih razstavah v Lon-
donu, Parizu, Genevi, v II. mejnarodni far-
maceutički razstavi v Pragi in
v jubilejski razstavi na Dunaji l. 1898.

Vporabljala jih je opetovano Nj. c. in
kr. Visokost presvetla gospa prestolo-
naslednika vdova nadvojvodinja
Stefanija v najvišjo Nje zadovoljnost
(tajniški dopis iz Laksenburga s 30. dne
oktobra 1894) in je glasom objavila Nje
gosp. najvišjega dvornega mojstra z dne
27. decembra 1898 št. 230 iz leta 1897
najmilostivejše blagovolila dovoliti, da se
smejo po lekarnarju Piccoli-ju v Ljubljani
iznajdene in izdelane zobne kapljice ime-
novati Stefanijine zobne kapljice.

Nekaj kapljic na pavli se dene v votli
(17) c zob in vtolžajo bolečine. (582)

V najem se vzame v Ljubljani od
dné 1. aprila naprej (502)

mala meblovana soba.

Ponudba naj se pošiljajo do 20. t. m.
upravnitvu „Slov. Naroda“ pod A. M. 624.

Glavni zastopnik

za Kranjsko in za slovenske dele sosed-
njih dežel s sedežem v Ljubljani
se takoj išče za staro, najbolje
poslujočo domačo zavarovalnico
za življenje

proti stalni plači, potnim stroškom in pro-
viziji.
Prosilci, slovenskega in nemškega je-
zika v govoru in pismu zmožni, naj pošljejo
svoje ponudbe pod (496-2)

začetnik
upravnitvu „Slovenskega Naroda“.

Anton Schuster v Ljubljani, Špitalske ulice

založnik
uslužbencev c. kr. priv. južne železnice
priporoča po najnižjih

nakupnih cenah

največjo izber
najmodernejših
jop za dame in deklice

ovratnikov

dežnih plaščev
mičnih blúz

oblek za dečke

po najnovejšem kroju izdelanih,

srajc za gospode

ovratnikov, manšet, zavratnic

modrcev

najboljši dunajski izdelek i. t. d. i. t. d.
Spoštovanjem (501-1)

„pri Tončku“.

Razpis.

Zaradi oddaje zidarskih, mizarskih, tesarskih, slikarskih, plesarskih in klepar-
skih del za razširjanje in nadziranje šolskega posloja na Ježici vršila se bode
ondi v šolski sobi dne 29. marcija ob 9. uri zjutraj

javna pismena ponudbena razprava.

Dotični proračun in načrti so pri podpisnem krajnem šolskem svetu vsakemu na
vpogled razgrnjeni.

V ponudbah, katere je do določenega časa vložiti zapečatenе ter opremljene s
pravilno kolekovanimi prilogami in s 5% — na podlagi skupnih ponudnih zneskov
določenem — vadijem, navedi ponudnik jednotne cene in na njih podstavi preračunjene
skupne zneske s številkami in z besedami.

Dela se bodo oddala posamezno ali skupno brez notranje oprave.
Domači obrtniki imajo pod enakimi pogoji prednost.

Krajni šolski svet na Ježici (500-1)
dne 10. marcija 1900. Predsednik: Anton Vilfan.

Glas gre po deželi

da so se testenine „Prve kranjske tovarne te-
stenin Znidarčič & Valenčič v Ilir. Bistrici“
priljubile v vsake rodbini, kjer so jih pokusili. Uporabljajo se za na juho ali kot pri-
kuha. Zanesljivo prave so le v kartonih z gornjo firmo. (2029-19)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.